

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Директор А. ЈОЈАНОВИЋ

БРОЈ 10 сент.

Српска победа у Добруци

Крф, 15. септембра.

Сви руски листови објављују дуге описе о храбрости српске добровољачке дивизије у Добруци. Листови описују јединствене јумачке подвиге српске дивизије у току великог, неочекиваног напада на румунску територију од стране Бугаро-Немаца.

Сви се слажеу, да је најогорченија борба вођена 5. септембра. Тога дана, српска дивизија сломила је 18 бугарских напада и кад се наша готова окољена бугаро-немачким снагама, једним сјајним јуришем на бајонет пробрала је непријатељске линије уништавајући све непријатељске снаге, које су биле пред њом. Бугаро-Немци бацали су узастопно нове снаге против српске дивизије, али сва ова атакана била су уништена.

Сви Руси, очевидци ових бораба, изјављују једнодушно, да су јумачтво српских војника, владарности и вештина њихових официра без примера у ратној историји. Како што је већ јављено, ова је дивизија почествована за ватроушћу од стране Цара Русије.

Пред главу им је

Деценијама су обмањивали свет и читав су вагон брошура и разних лажних натписа издали фалсификујући истину — како тело Св. Краља у Софијској катедрали — највећег српског краља Милутина. Највећег његово, јер по њиховом појму он није могао ни бити у Софији. Притешњени од наших интелектуалаца на питање чије су мошти одговорили су: »није краља Милутина, а јест неког Св. Краља, али кога незнамо, тек никако и ни у ком случају није српскога«. То је тако све до скоро ишло. Можда им мошти Св. Краља Милутина још не би сметале — само да је Фердинанд имао мирног сна. Духовно неспокојство, које потиче од страха за опстанак — обратило је пажњу овога крволока српског и на мошти овог Божјег угодника. Присуство његово у софијској катедрали страшно га је цекло. Тај се је страх од скоро утростручио. Грешку савести никада карактера а Ја Фердинанд не могу осетити, али су зато много веће кукавице, него ли најобичније плашљивице.

У страха су велике очи. Од кад почеше са Кајмакчаланом гравати тешки српски топови, ти најмилији весници српске слободе и од кад прекрилише бугарским лешевима широке равнице богате и плодне Пелагоније, кроз коју разбијене армије генерала Бојадијева кукавички бегаху бацајући оружје и кад се тако у плодним Добруцима објавиша по-

јавише српски витезови, који први и најтежи удар бугарској војсци нанеше — од тада они у Софији мира и спокојства немају. Краљ, министри, државни саветници, архијереји и њихов свети Синод најошче да им је за ово зло крив Св. Краљ Милутин и њега судише и осудише. Ево шта о томе наше бугарски лист »Камбана« од 22 августа: »Српски Свети Краљ кружи по софијским улицама. После дуге трипелности, која је долазила из незнања, кости (моколите) овога недостојнога свеца из софијске катедрале пренесене су негде у неки забачени кут, али нису пренесене кроз једно чистилиште за такве прљаве ствари и стајало право име цркве Св. Невде се обнови, кад се одбаци из незнања наметнуто јој име Свети Краљ. Али зло рођење не може се лако избрисати и име Светог Краља проноси се значајно кроз софијске улице и на трамвајима. Знамо да осећање управника трамваја није бугарско, али се чудимо нашем бескрајном стрпљењу«. Речи су тачно и веројатно преведене. Бедни Бугари ва шта су сп ли. Злоба и укорењена мржња према свему што је српско у стању их је на све навести. Јадан народ! Мора да им је одавонио дванајест час, кад су се и оваквим средствима почели служити. Смешта им Св. Краљ и његова црква и својим крвавим рукама, натошљеним невагом крвљу српске нејачи додирују се светах мошти Милутинових. Каква страшан преступ ових дивљака. Крив им је он, што

им се спрема о вата, која ће бити страшнија од оне велбуждске. Сакрили су и бацали негде у буџак мошти овога, коме су до јуче са највећим страхопоштовањем прилазили. То може да учини само народ коме је ум помрачио и народ који је са вером и моралом и осећајима кантирао. Бугари су са овим својим поступком ово документовали. Но, нека они носе где хоће и нека бацају мошти Св. Краља Милутина где знају, скоро ће његови потомци, који са свију страна к њему хитају, клекнути пред његове свете мошти и са побожним пијететом одати му захвалност за његове богоугодне молитве које је Свештством за спас српског рода подносио, и тада ће његове намучене мошти мирно почивати не у бугарској престоници, већ у српском Средцу међу својим потомцима, који га никад више напустити неће.

Б.

Политичке вести

Атина. — Г. Калогеропулос предложиће г. Венизелосу да у ново министарство које ће се звати »народно« уђу три његова пријатеља. Ниједан од политичара старих партија неће ући.

Атина. — »Акрополис« претендује, да ће у случају министарске кризе г. Стратос образовати ново министарство које ће Споразум па и Венизелос одобрити.

Атина. — Један бивши венизелистички посланик изјавио је да г. Венизелос нема намеру да се одвоји од краља, него жели да реорганизује војску која ће кооперисати и ослободити Македонију.

Берн. — Круже вести да ће фон Јагов, немачки министар спољних послова поднети оставку.

Берн. — Седнице рајхстага почеће свој рад у току ове недеље.

Атина. — Посланици Споразума изменили су текст ноте коју су спремали да предаду. Они ће продужити преговоре о интервенцији, који су вођени од г.г. Романоса и Генадиоса грчких посланика у Паризу и Лондону. Силе Споразума ће објавити да примају учешће Грчке али... под извесним условима.

Берн. — Пангерманистичка штампа напада немачког канцелара и тражи да се уклони са положаја. »Форверц« пише да је време, да би се избегао крах, да се пусти мало ваздуха у загуш-

љиву атмосферу немачке политике.

Атина. — »Неа Елас« јавља, да је одлазак г. Венизелоса јако дирнуо краља, који је стварно разумео грчку ситуацију. Он је одмах позвао г. Калогеропулоса и наредио да се што пре споразуме са посланицима Споразума о изласку из неутралности.

Страна штампа

Ситуација

«Тајмс» (пуковник Репингтон): »На свима фронтovima непријатељ је сведен на офанзиву и општа иницијатива прешла је са свим у наше руке.

«Али, ми не можемо ипак препоставити, да ће Немци усвојити чисто дефанзивну стратегију. Маршал Хинденбург, да би очувао свој престиж покушаће вероватно да предузме офанзиву. За то ће имати да бира између истока или запада. Вероватно ће изабрати исток.

«Али његов проблем састоји се у томе, да нађе довољно снаге ради извођења тих напада, а да не ослаби немачке линије у Француској и Белгији. Ако се повуче из Француске, мора напустити сваки план против Вердена. То би у политичком, као и војном погледу било страшно, јер би немачки народ увидео, да је верденска битка, тако дуга и са толико жртава завршена потпуним поразом. Сјајна одбрана Вердена допустила је Русима и Енглезима да се спреме и дала Румунима прилику, да нам се придруже.

»Немци ће можда уводити нове линије на западном фронту, пре него што свој главни напор управе на источ. Зато је важно да Савезници наставе своју истовремену акцију на свима фронтovima спречавајући тиме непријатеља да спроводи своју уобичајену тактику«.

Борбе на Соми

«Франкфуртер Цајтунг»: »Непријатељ се не труди да бомбардује одређене тачке. Он покрива гранатама систематски сваки квадратни метар земље. На једну зону од 2—3 км ширине он је коцетрисао ватру свих батерија, којима је могао располагати«.

«Минхвер Нојесте Нахрихтен»: »Овде код нас не може се предпоставити себи патње и ужаси које подносе наши синови и наша браћа у порушеним рововима Пикардије.

«У току многих часова, па и читавих дана они морају одолевати у пола изгубљени у рушевинама ровова, у диму; морају остати на месту док им најзад непријатељски јуриш не да мало слободу.

ПРЕТПЛАТА ИЗНОСИ:
Месечно 3 франка тримесечно 9 франка,
годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Одња огласи 0-20 фран. од петог реда, већа
одлазе по погодби. Новац се пошто државне
комесаријат и дипломатски везовницима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНИ

Пошту слати преко Краљ. Срп. Гек. Консулман
у Солуну

РУКОНИСИ СЕ НЕ ВРАЂАЈУ

Овај редакција Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код г.
у издање »Дунавска грчка штампа« ул. Булгаролтоу
бр. 5, близу главне поште.

»Али, сваког пута када непријатељ после страшне артиљ. ватре јурише, доживи исто искуство, јер немачке војнике, чији је отпор мислио да је сломио, налази на њихову месту« (готове за предају, слагају).

«Дејли Хроникл»: »Главне ловоре на Соми задобили су наши Савезници Французи, који су сјајним победама сев. од Соме придружили серију сјајног напредовања јужно од Соме.

»Офанзивни фронт знатно је проширен. За два месеца Савезници су добили на Соми кудикамо више, него Немци у току друге верденске битке. Из овог контраста види се изванредна вредност и заслуга француске одбране Вердена.«

«Дејли Телеграф»: «Постигнути резултати од Савезника на Соми доказ су, да савезничке армије доминирају непријатељем у сваком погледу на једном фронту где је овај бројно најјачи и најсолидније утврђен. А међутим офанзивна снага Савезника још није достигла своје пуно развиће.«

Преглед грчке штампе

«Македонија»: Не чудимо се што кобна влада није побегла у нереду чим је Венизелос пошао из Атине. Не чудимо се тако исто што се краљ и његова клика, пред опасношћу којој су изложени и они и отаџбина, нису иступили и нису још положили оружје. Људи који су се заклели Берлину на верност и покорност, нису могли друкчије поступити, него ће одржати обећање па ма се грчка претворила у рушеване.

Али нека неваљалоци и издајници буду уверени да се никад неће остварити њихове мрачне намере и њихови црни снови. После спољног непријатеља доћи ће ред и на њих. И казна њихова биће неуматна, биће нечувена. Биће казна коју заслужују подљуди, које је случај истакао а који су наумили на играју улогу Нерона и Херострата.

Примиче се благословени тревутак!

«Фос»: У познатом разговору с дописником «Сједињене Американске Пресе» граљ је поред осталог рекао:

»Имамо милион сународника у Огоманској царевини. Све би њих Турци поклали онога дана кога би се Грчка одлучила да ступи на страну Споразума.«

Кад су пали сви стари аргументи, долази сад овај нови да настави издајство.

Али по тој логици није требало да буде ни устанак од 1821, ни рат од 1912, ни рат од 1913, јер је увек постојала опасност

да Турци или Бугари униште наше санароднике. А још јасније је да не би уопште никада требало да ратујемо против Турске, јер ма кад ратовали, било данас било сутра, сви би наши санародници били жртвовани Турцима. А то другим речима значи да

треба коначно да дигнемо, муке од наших права и наших идеала — јер то тако хоће Немачка.

И онај која то каже, то је Константин 12, о коме је овај једини народ сањао и кога је обожавало као наследника Константина Палеолога! Пол Луј.

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са нашег фронта

Солун, 15. септембра

Ситуација непромењена. Француске трупе на својем фронту одбиле су два бугарска против напада. Авијатичари француски бомбардовали су Кевали.

Румунски коминике

Букурешт, 15. септембра.

На северном и северозападном фронту, биле су појединачне борбе код Калгамана и Гургу. Јужно од Сибања воде се јаке борбе. У долини Ј'а наше су трупе нападе на непријатеља који се журно повлачи ка северу и западу.

Заробљено је 100 војника 2 официра и 2 митраљеза.

На јужном фронту канонска дуж Дунава. На фронту у Добруци, дан је прошао на миру.

Непријатељски авиоплани бацали су прекрјуче бомбе на Букурешт. Било је жртава, нарочито жена и деце.

Ноћу између 13. и 14. септембра један цепен бацао је запалујуће бомбе. Проузрокован је мали пожар.

У области Топлице наша је артиљерија оборила један немачки авиоплан.

Италијански коминике

Рим, 15. септембра.

Северноисточно од Конкаде и Лаги, један је наш одред заузео један узвишен положај између Монази и Того?

На осталом фронту артиљеријска борба.

Непријатељ је бомбардовао наше нове положаје на Карсу.

Претпрошле ноћи један наш дирижабл бацао је бомбе на једну непријатељску колону трупа и на ковору код Коминиана. Апарат је се вратио неопштећен.

Француски коминике

Париз, 15. септ.

Северно од Сома, после јаке артиљеријске ватре, Немци су извршили један напад на наше во-

је положаје од Бушавена до јужно од мајура Воа ла Ве.

У сјајној контра офанзиве, Французи су са великим толетом на Немце јуришали. Успели да их одбију и да их потисну и да им причине тешке губитке. Немци су се и у нареду повлачили. Заробљено је 250 војника од којих има 6 официра, и 8 митраљеза.

Французи су знатно напредовали источно и јужно од Рамкура и ушли су у шуму Сент Пиф Васт. На осталом фронту ништа се значајније није десило.

Заузеће Комбла

Париз, 15. септембра.

Француска штампа с највећим одушевљењем саопштава пад важног и утврђеног села Комбла. С највећим очајањем бранили су га Немци до последњег тренутка. Розови, из којих је брањено значајно утврђење уништени су формално ватром савезничке артиљерије. При наступању у њима је нађена маса немачких лешева. Само село брањено је готово кућу по кућу. Немачки губитци су страховити. Отпорна сврга наших непријатеља смањује се сваким даном. Немачки војници нису у стању поднети страшну ватру савезничке артиљерије.

Лондон, 15. септембра.

Сва енглеска штампа са дивљењем говори о сјајним резултатима удружених савезничких напора у Пикардији. „Дејли Хроникл“ пише: „Учешће дан пред ставља датум у операцијама на фронту Сома. Пад Комбла у наше руке од врло велике је стратегијске важности. Огорчени немачки напори, да по сваку цену задрже село у својим рукама сломили су ураганском ватром савезничке артиљерије. Наша надмоћност над непријатељем доказала

се сјајно и овога пута. Она се увећава сваком даном“.

Бомбардовање Букурешта

Букурешт, 15. септ.

Пет немачких авиоплана бацали су бомбе на Букурешт. Погинуло је око 50 лица, а много рањено, већином жене и деца (Радио).

Немачко признање

Лондон, 15. септ.

„Тајмс“ телеграфу са фронта Сома: „Немачки заробљеници изјављују да је акција англо француске авијатике много надмоћнија од немачке. Пјави савезничких авиоплана над немачким рововима изазива праву панику код немачких војника. Поуздање у немачке авијатичаре, који нису у стању да парализују акцију противничких авиоплана врло је мало.“

Са највећим ужасом описују заробљени Немци дејство савезничке артиљерије. Ича ровова из којих најчешће Немци нису изнео главу.

Нови енглески блиндирани аутомобили удрепали су Немце, који су живели у уверењу, да се њихова техника не може надмашити.

О немачким губитама заробљеница дају страховите податке“.

Грчка на прелому

У последњем тренутку кризе

Атина, 15. септ.

Политичка криза у Грчкој доживљава је кулминациону тачку. Од одласка г. Венизелоса из Атине, у страху да револуција не претме најшире размере грчки владајући кругови постали су веома нервозни и неспокојни. Они су, верује се опште, најзад дошли до уверења, да се досадашња званична политика не може даље наставити. Опасност, да Грчка постане поприште обилне револуције и да се створи потпуни расцеп између владајућих кругова и народа постала је веома прегреша и неизбежна.

Отуда су атински политички кругови стекли уверење, да грчка влада пред замахом нових догађаја мора донети важне одлуке, и без одлагања регулисати своје односе са Споразумом. Грчки министарски савет прозвучао др-

жи седнице. Г. Калогеропулос конференци са краљем Константином. Грчки краљ призива к себи заостале генерале и саветује се с њима о ситуацији. Оставка шефа грчког генералштаба генерала Москопулоса као и његово енергично држање у новој кризи, у корист Споразума учинили су ситуацију земље најкритичнијом. Увиђа се, да би одлазак генерала Москопулоса имао тешких последица. И у овој најопаснијој фази грчке политике краљ Константин и његова влада почели су схватати сву озбиљност ситуације као и недопледне и фаталне последице, које би могле произаћи из даље неактивности.

Отуда од јуче упорно круже гласови, да је влада у принцип одлучила интервенцију у корист Споразума, и да је указ краља Константина о општој мобилизацији немишљив.

Грчка је на прелому — то је очигледно. Досадашња политика може се наставити само са највећом опасношћу, са катастрофом по земљу.

Гласови, који са свих страна Грчке стижу у Атину све су више узнемирујући. Крит плашти у револуцији; Крф, Матилена исто тако. Солун је већ сасвим изван сфере своје матице! Венизелос ступа на чело покрега. Флота постепено прелази на страну револуције. Команданти дивизија и корова исто тако.

У овако мрачној ситуацији грчка влада почиње долазити к себи и упиње се за преговоре са Споразумом доведе до конца.

Овде се свакога тренутка очекује излазак Грчке из неутралности и обнародовање указа о мобилизацији. Такав је смисао данашње ситуације.

ИЗ ЗЕМАЉА ПЛАЧА

„Јели би и детелину...“

Загребачки „Обзор“ од 29. августа доноси фељтон о „Пучкој радиони“ у Загребу и, износећи прилоге што се тамо виђају, каже: „Неколико деце уђе у предњу собу. Ноге су им босе, лица су им тамна, али очи ведре и нека их нада испунила, кад је господи тајница (секретарка) изашла к њима. — Но, шта је деце? — Били смо на исповеди, а сад смо дошли и молимо, ако имате што посла! — Госпођа часак шути, и онда оклевајући одговори: Данас нема — али сутра! — Лица се деце намрште разочаре-

њем. Госпођа се за час удали и поврати са хлебом. У тили час разведре се лица дечурлије, а очи гутају хлеб из њезиних руку. — Јесте ли гладни? — Девојчице потврде значајном жудњом и похлепним погледима, а један мали бистроки дечак рече: „Гладни смо, да би јели детелину на — Роковом гробљу...“

Овоме, одиста не треба никаква коментара. Толика глад јадне деце, да би јела чак и детелину са гробља, најбољи је доказ о стању исхране у ћесаревој држави.

Због сумње имаовина

Осечка „Др Драг“ од 24. августа јавља: „Загребачки судбени сто запленио је имовину Николе Бабића из Ивиге, јер постоји основна сумња да је као заробљеник у Србији прешао у српску жандармерију. И имовина Петра Нинковића из Бежаније заплениена је, јер је приликом провале Срба прелазо непријатељу и примом од редакције „Балкана“ за учинене услуге дарове у новцу, чиме је учинио злочин велеиздаје.“

Како се види, Аустро Мађари конфискују имовину својих држављана чак и због сумње, да су учинили нешто, што по њиховим појмовима, транчи злочинном велеиздаје. Ако доцније, кад дођемо до њих, а то изгледа, није далеко, станемо сузумати имања сних који су збиља починили многе и тешке злочине, не верујемо да ће ичија имовина остати у поседу до садашњег газде. Чак смо уверени, да њихов „добри“ Франа Јосип неће моћи ни апостолску круну сачувати.

Велеиздаја због Бугара

Службени орган „Хрватске владе“, „Народне Новине“, доноси у броју од 24. августа ову белешку: Загребачки судбени сто одредно је заостави имовине „Димитрија Атанацковића, рибара из Земуна, јер постоји основна сумња, да је прешавши 1918. г. у Србију упустио се за време рата у споразум с непријатељем, на примивши српско држављанство ступио у српску војску и борио се на страни исте против савезничке бугарске војске и тиме починио злочин велеиздаје.“

Загребачки судбени сто заборавио је, чени нам се, да одреди и коме треба да припадне конфискована имовина. Право би било, да се њоме користе „савезници Бугари“, јер је против њих починио „злочин велеиздаје“, а

ФЕЛТОН

Иво Ђипико

СА СРПСКОГ ФРОНТА

МОЛИТВА

Острво, септембра

Као залутало море, је еро је изгледало пусто. У његовим водама одблескује се неколико латаних, рашчешљаних облака, што мирно небом плоче. По плиткој стрче голе гране готолених дрвета, као руке утољеника што очајнички за помоћ вапе. Забачено, суморно острвце високо над водом са потамнелом, посрнулом кулом као да је у се упило сав негдашњи мир овога краја..

По ливадама и њивама, место крда белих оваца, расули се војнички шатори. Замршени вој-

ници на мркој води поје гоне, верне своје ратне другове. Из планине, на прекиде, чује се тупава топова. По друму, испод запустелог села јурећи се убрзано даху аутомобили. И витало на једном српском авиоплану, који високо лети у праву Планине, злодобно зврчи.

У пустињи запустелих, сеоских кућа над чим крововима дим се не вије — врп нови живот.

Ту су под шаторима завојшта и болнице, у нахереним, расушеним кућама разна надлештва. Из тих забачених кућа, у којима се

негда принуђена проста реч чула, сада мисао влада, жња даву и ноћу носи на положаје у ватри српске одлучне заповеди. Дале, на чистом гуњу, ситан Турчин продаје грожђе.

— Зажелио сам се грожђа! — каже војник Смедеревац, своје другу.

— Наше сада Швабо једе! — примети друг. Смедеревац узне око грожђа и стави га у мараму, па пружи Турчину српски динар.

— Узеху га за три гроа.

— Узми га четири.

— Не могу!

Смедеревац и пружи из мараме грожђе у кошару и, са другом, без речи, пође даље.

Пред болницом на раскршћу чека гомила војника. Један од њих пред дрвеним лесом, положеним у сеоска кола, држи крет у рукама. На крету више: „Илија

Митровић, доброволац. Поворка, у пратњи свештеника, крене пут гробља.

Покојник је био гао јунак. Са ручним бомбама, ноћу усрнуо је у бугарски баталон, омео га у његовим непријатељским намерама, и при томе јуначком подвигу беше смртно ранен. И, у умирању, показао се јунак. Сам се на кревету ортао, нида јакнуо, нида застенао! Говорио је да му не би било жао живота, кад би могао да још једном види своју кућу и своје село, што се надвило над бистро и пространо Охридско језеро, куди тамо лепше од овога Острвскога.

Пратња се заустави на маломе, сеоском гробљу. Ту, на залуштеном брежуљку чека у камени томе тлу ископан рача. Ту је и сеоска црква, ниска, тамна, подјармљена; до не кућна то

тлеушица, пуна људских костију. То су остаци помрних мештана, чије кости по обичају, који у селу влада, њихови сродници после три године из гроба ваде, ту показују, да се код тих костију за њихове душе Богу моле..

Спушта се сутон и сво им бојама и уним мистије и сете задева језеро и планину. Јата чави на старим дрветима жагоре..

— Господе помилуј, Господе помилуј! — нева млади свештеник мењим, побожним гласом. А покојникови ратни другови скругени одговарају: — Господе помилуј, Господе помилуј!

Скругени одговарају и они официри, што ће у паклу ватре први да срну на јуриш; и они прости борци, што ће као и покојник са ручним бомбама да усрну у душманске редове; и они што ће да се смрзавају на

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Последње вести

оним су, држимо, више жељни ту-
ђе имовине него и сами Аустро-
Мађари. Кад се све ортачки ра-
ди, требало би, ако ништа друго
и користи ортачки делите! Ако
се плаше међусобних свађа, нека
се још мало стрпе, па ћемо ми
дати — свакоме своје!

Требало им жито.

Загребачка „Хрватска“ од 25.
августа публикује ову стварчи-
цу: „Босанско-херцеговачка зе-
маљска влада изриче на основу
provedених истрага по војар-
ском уреду у Владљу, а у сме-
слу закона од 7 септембра 1914.,
наредну пресуду: Имовина Пе-
ре Јовановића, рођ. 1870 г у
Дугањцима, и сива његова
Петка, рођ. 1891. г, која се са-
стоји од 100 икр. зоба, 100 икр.
жити и 200 икр. кукуруза про-
глашује се проналом у корист
босанско-херцеговачког ерара
(државне касе). Ово узалдење
протеже се и на сваки део њи-
хове имовине, за који би се тек
касније дознало. Уједно је пре-
стало њихово иметоко право на
арунтовни уложак бр. 42 кат.
општ. Крајина, на се има за-
белешка востог у наведеном
арунт. ул. бр. 63. Против ове
пресуде нема правног лека.

Ето, на који начин Аустро-
Мађари желе да дођу до жита.
Кад не могу ревивизијом да
дигну све од изгладнелог ста-
новништва, они онда онима, у
првом реду Србима, која још на-
мају неколико калограма хране,
напакују врвцу, и онда, за
казну, дигну и последњи гало-
гај хлеба. Извесно је, да им још
не може у главу историјом у-
тврђена истина, да је свака си-
ла за времена, и да ће се мора-
ти плаћати сви рачуна и сва
дуговања. Воже здравља, дођи
ће и тај час!

Извештај из Србије

Јована В. Костића наредника
7. пука писара штаба див. див.
тражи мајка и сестра Зорка из
Београда, Студеничка 53. Извеш-
тај је добио преко Боре Ценића
обв. војно-станичних служб.
коме и да се јави на бр. поште 999.

Драгољуба Михаиловића обвез.
последње одбране при београд-
ској стан. тражи жена Јулка Сту-
деничка 53. извештај је добио
преко Боре Ценића коме да се
јави на бр. поште 999.

Биволаревић Бошка, комесара

стражи; и они, што јашу на јаким
кованима, који вуку тешка кола;
и они, што по логорима пале
прве јутарне ватре...

И сви они, јучерашњи и су-
трашњи неустрашиви борци пред
овом суморном рачом срушених
моле: Господе помилуј, Господе
помилуј!

Њихова молитва, на пресиде
паца, дрхће као да је плачем об-
ливена, али суза — суза нема!
— За отаџбину положио је
свој живот! крстећи се понавља
свештеник. И толико њих овде,
на овој пустој гробу уколаних,
положило је свој живот за отаџ-
бину.

Гледам густе редове крстова и
читам имена: Миливој, Драгољуб,
Живан, Слободан... Драга имена
што у себи ношаху поезију жи-
вота!

Пламички воштаница губе се
у мистичноме, сутонском простору.
А са планине јаче чује се
тутњава топова... Другови пакли
по унутрашњем у раку.

пољ. болнице тражи Гавра и Цве-
та Биволаревић да им се Бошко,
Вукашин пеш. поручник и Нико-
ла регрут јаве, Београд Катани-
ћева ул. 2.

Боконић Михајлу. Карте сам
примила. Тоша је са нама у вили
смо „Душко“, ту сам родила ћер-
ку, новац нисам примила а и не-
треба ми за 3—4 месеца.

Благојевић Сотир столар из
Ниша, извештава породицу да је
здрав

Благојевића Тиосава и Чедоми-
ра Кнежевића војнике тражи Да-
ница Благојевић и јавља да су сви
здрави у Обреновцу.

Бакић Тоша да се јави. Олги
Бакић Југбогданова ул. бр. 20.
Београд.

Бакић Милан телеграфист да
се јави Олги Бакић Југбогданова
ул. бр. 20.

Бојадић-Павловић Божа јавља
му Рака Павловић из Крагујевца
да су сви здрави, пита за Чеду,
Владу и Миодрага и зета Влади-
мира са децом.

Бојадића Момира и Милојка
тражи их Димитрије Милановић
из Мудраковца.

Благојевић Николи обвези. Спа-
соје Благојевић е здрав моли за
извештај.

Благојевић Димитрија из Топо-
ле пита Радојковић Живојин из
Тополе је ли жив и где је сада.

Благојевић Јована пита Радој-
ков. и Живојин из Тополе је ли жив
и где је сада.

Благојевићу Ђорђу капетану
јавља му Мирко Дамњановић Же-
нева 1 грандес филозоф да је при-
мио карту од његове жене Олге
која пита за њега и моли да јој
одмах пошаље новаца, за мајку
му не зна где је.

Благојевића Мирослава суд. и
Живковића Градомира суплента
тражи Илија Благојевић пен. из
Наша.

Благојевић Станислав капет. да
се јави својој породици Војводе
Миленка ул. 41. Они су код куће
сви здрави.

Благојевић Бранку Крушевац,
Душан је здрав у Солун.

Благојевића Јована тражи га
Машинка из Крагујевца Витешка
улица број 1.

Благојевић Бранко Крушевац,
тражи брата Душана Назаревића
медицинара.

Благојевић Вукић Олга Бео-
град ратничка 11, тражи мужа
Ђорђа Благојевића коњич. капет-
тана тражи новац јер га нема,
пита и за брата Воју.

Пратна као да је тога часа
лишена меса и јрви, једном ду-
шом моли: Господе! За самога
једнога Праведника хтео си да
свасем читав народ!

Господе! Њиша праведничке и
девичанске крви сирала је све
грехове наше, и отаца наших и
ваји за слас своје Отаџбине! Са
бледи, дрхтавим уснама од стра-
ха и глади, и замореним од ишче-
љивана очима, деца наша из ро-
пства моле те: — Господе, поврати
нам Отаџбину и храниоце наше!
— Господе, услиши нас!

„Јави се, Боже, као што си
се негда јављао у жутом дозрелим
нашим житима. Јави се! да наш
поносни орач, сијући, буде могао
слободно, без мржње, славити ве-
лико име Твоје! Да његова ју-
тарња молитва упућена Теби са
наших плодних њива, споји се са
шевним слезом у један радосни
воздрав:

Теби, Боже, Суци и Слободи!

Народна Скупштина.

Наш „Пресбир“ телеграфисе
са Крфа:

Принципијелна дискусија о из-
ванредном ратном кредиту завр-
шена је. 110 посланика гласало
је свега, 8 су гласали против.
Све посланичке групе гласале су
за, само је народњачка група
гласала против. Дефинитивно у-
свајање овог законског пројекта
извршиће се у законском року
од 5 дана.

Јеврејска Нова Година.

Својим читаоцима Мојејеве
вере честитамо Нову Годину.

Скакањ српских папира

„Журнал де Женев“ доноси
једну скалу, из које се види да
је у Швајцарској српским папи-
рима нагло почела свакаки вред-
ност, од кад је предузета офан-
зива на солунском фронту, као и
од уласка Румуније у рат.

Балкански воз

Софијска „Камбана“ саопшта-
ва: „Приватним лицима забрањено
је путовати балканским возом за
извесно време“.

Та је мера предузета свакако,
да се не би видела силна узруја-
ност Бугара због савезничке ојан-
зиве са југа и севера.

Србин изграђује Мађаре.

„Сегеди Напко“ доноси да је
у Деску у Банату Србид радник
Аркадије Кнежевић грбшао по-
ред механе и видећи унутра Ма-
ђаре није се могао уздржати а
да их не заспе погрдама. Због
тога га је суд. осудио на 10 ме-
сеци тамнице.

Бугари у страху.

Софијски „Дневник“ доноси:
„Због тога што су у многим ва-
вошма, особито у онима где не-
ма војних власти, злонамерна ли-
ца ширила разне узбудљиве гла-
сове, штаб оперативне војске тра-
жио је од министарства унутраш-
дела да гоне та лица и кад их
ухвате, да их предају војним су-
довима“.

Види се, да им је пред главу,
те се плаше и од своје сенке!

Проучавају Србију.

Бечки „Цајт“ саопштава да је
бечки професор др. Норберт Кребс
продузео другу експедицију у
Србију ради проучавања тамош-
њих географских и геолошких при-
лика. Он путује по Србији са на-
рочитом војничком ратњом.

Не верујемо, да ће „уважена“
бечки професор бити у могућно-
сти да прегледа и трећу експе-
дицију!

Савезници у Пиреји.

Савезници су инсталирали у
Пиреју телеграфију без жица, као
и канцеларију за издавање пасо-
ша грчким поданицима који пу-
тују за нове области и иностран-
ство.

Грчка флота.

Јављају из Атине да ће у нај-
скоријој будућности дела грчка
флота пристати уз револуционар-
ни покрет. Јуче преподне грчка
крстарица „Хидре“ која је била
у пирејско пристаниште; отпуто-
вала је изненада да се придружи
револуционарном покрету. У мо-
менту када је напустила приста-
ниште пролазећи поред крстари-

це „Брункс“, посада је у више
маха клицала „Живела Францу-
ска“. Крстарице: „Псара“, „Анкр“
и „Порос“ придружиле су се та-
кође покрету.

Митилена са буни.

Становништво Митилене при-
хватило је са великим одушев-
љењем револуционарни покрет.

Савезничка флота.

Четири савезничка контра-тор-
пиљера, напустили су Карадино
и отпуговали за Солун. У Кара-
дино је приспео један савезнич-
ки транспорт са профијантом за
флоту. Енглески контра торпиљер
„Азалса“, дошао је у пирејско
пристаниште.

Читуља.

Нашег пријатеља г. Боку Са-
вића судију из Ужича задесила
је велика несрећа. Његова до-
бра и племенита супруга Лепо-
слава — Пена, рођена Палигорић,
умрла је 18. априла т. г. у Кра-
гујевцу, у наручју својих, оста-
вивши јединце да за њом ве-
чито тугује.

Вечан јој помен!

Умро.

Петар В. Вадер, рез. писруч-
ник, јавља својим пријатељима
и познаницима да му је брат
Карло, рез. арт. капетан I. кл.
умро 9. ов. мес. и да је сахра-
њен у српском војничком гроб-
љу у Зејтинцима.

Добровољци.

У току јучерашњег дана у-
писано је у Солуну око 2000
резервиста и избеглица за вој-
ску.

Потопљене лађе.

Јужно од Крфа, један немач-
ки сумарен потопио је две грч-
ке лађе и једну једралицу. Суд-
бина посаде непозната је.

Захвалност.

Господин Обрад Јовановић,
арт. пуковник приложио је сто
(100) драхми да се раздели си-
ротним српским избеглицама, а
у место венца своје пријатељу
и ађутанту пов. Карлу Вадеру,
арт. капетану I. кл.

Г. Мих. П. Порсбић шеф у-
праве државних монопола са де-
пом приложио је 50 драхми да
се раздели сиротним српским из-
беглицама, на дан годишњене
смрти жене му односно матере
Вукосаве и трогодишњице сна
односно брата Момчила.

Владим Комесари и сви пу-
тем изјављују у име свротних
српских избеглица дародавцима
своју захвалност.

Из канцеларије Владимира Ко-
месара, 15. септембра 1916 год.
бр. 1424 и 1425. — Солун.

Са нашег фронта

Српски званичан извештај

Солун, 15. септембра.

14. септембар прошао је без важнијих догађаја. Небу
14.—15. септембра Бугари су покушавали неколико на-
пада на Влјакчалан, али су они сви били потпуно од-
бијени нашом ватром и противнападима.

Шведска и рат

Амстердам, 15. септ.

„Келнине Цајтунг“ саопштава
да је шведски посланик у Бечу
изјавио дописнику мађарског ли-
ста „Аз Ешта“ да Енглеска не
врши никакав притисак на Сканди-
навске државе, да би се ове
придружиле Споразуму. Посла-
ник је додао, да су се руско-
шведски односи побољшали, по-
што и Русија и Шведска имају
исту жељу да регулишу мирољуби-
вим путем нека спорна питања.
Посланик је потврдио, да су све
три скандинавске државе накло-
нене одржању неутралности до
краја рата. (Радио).

Папа саветује

Рим, 15. септембра.

»Месађеро« сазнаје, да је
римски папа упутио писмо
аустријском цару Франци Јо-
сифу, у коме му саветује да
одмах тражи мир (Радио).

Америка и рат

Њујорк, 15. септ.

У уводном чланку под насло-
вом: „Последни адут Немачке“
гласи „Њујорк Трибуна“: Нема-
чки агенти у Сједињеним Држа-
вама покушаће последње напоре
да би од нас добили предлог за
посредовање. Међутим, америчка
интервенција корисна само Не-
мачкој сматрала би се од стране
Савезника као доказ потчињено-
сти Сједињених Држава немачком
утицају. Ова интервенција не би
ништа ускорила крај рата, а само
би компромитовала Америку у
целом свету.

„Савезници су на путу да по-
туку Немачку. Они су решени, да
иду до краја. Ми нећемо успети
да их убедимо да обуставе борбу,
а рескрирали би само да потпуно
самранимо оно мало утицаја, што
још имамо изван својих граница.
(Радио).

ПОШТА

Саопштења

Г. г. Коста Костантинковић ре-
визор хевелдијске црковарице
и Светозав Драговић начелник
среза вучитрског, позивају се
да предстану Владимиру Комеса-
рема у Солуну — ради хитног
саопштења по бр. 1428 и 1431.

— Љубомир В. Стефановић,
рез. инжењер, капетан, пошта
бр. 603, извештава своју матер
Лилку В. Стефановићку и сестру
које су у Крушевцу, Магдензон-
штрассе 29, да су он, Ђорђе и
Давидо здрави. Пета вјек е
ове и да ли су примили новац
послат им преко Срп. Црвеног
Крста у Женеви.

Са нашег фронта

Српски званичан извештај

Солун, 15. септембра.

14. септембар прошао је без важнијих догађаја. Небу
14.—15. септембра Бугари су покушавали неколико на-
пада на Влјакчалан, али су они сви били потпуно од-
бијени нашом ватром и противнападима.

Оросди -- Бан

Централа:
Крале Ираклија бр. 5

Препоручује:

Све прсте конфекционе робе.
Велики избор одела, ша-
шира и т. д.
Разноврсно кућинско пла-
во и порцеланско посуђе.
Све по цени врло умереној
и утврђеној.
Прима српски новац по
дневном курсу.
Услуга брза и тачна.

улица Венизелос бр. 8
Филијала:

Оросди -- Бан

ПАЖЊА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ

У СОЛУНУ ЈЕ ЈЕДИНА ФРАНЦУСКА
ФИРМА ЧИЈЕ ЈЕ СЕДИШТЕ
У ПАРИЗУ, УЛИЦА
ЛАФАЈЕТ 126.

ОРОСДИ-БАК

ЦЕНТРАЛА:
Улица Краља Ираклија бр. 5.
ФИЛИЈАЛИ:
Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

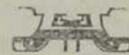
ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“

Оросди -- Бан

Филијала:
улица Венизелос бр. 4.

Препоручује:

Своје велико стовариште
најбољих вина и ликера.
Велики избор различитих кон-
зерви, бисквита, чоколада, те-
ста, сапуна, масла и т. д.
Цене су врло умерене и
утврђене.
Прима поручбине и на-
бавља све артикле.
Услуга брза и тачна.

улица Игњатија бр. 14
Филијала:

Оросди -- Бан

Атинска Банка

има част извести публицу, о-
фицере и војнике, као и српске
избеглице да је отворила једну
филијалу

у дну улице која чини угао са
„Грчком Народном Банком“, а
према улици Венизелос.

По споразуму са Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ова филијала узела је на себе
пошиљне новаца њиховим поро-
дицама у Француској, Алжиру,
Тунису, Русији, Корзици у сви-
ма француским колонијама, у
Швајцарској, свима Савезничким
и неутралним земљама, као и у
главним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и
следеће банкарске операције:

Куповину и продају стране
монете, емисију кредитних пи-
сама; налоге за исплате у свима
варошима Грчке, Европе и пре-
коморских земаља; берзанске на-
логе и исплате купона итд.

Сем тога, по налогу „Српског
Црвеног Крста“ примила је на
себе депоноване новчаних при-
лога који су му намењени.

**Најмодернији и најуређе-
нији завод за чишћење и
прање одела и рубља офи-
цирског, војничког и гра-
ђанског**

Леониде Каропотаџиса

ул. Франк 37. (до франц. болнице)

Цене умерене. Уверити се
у самој радњи 6 60

Др. Константин Г. Мелетиу

Оператор општинске болнице
хируршке.

Лечење болести гинеколошких
и венеричних.

Примена лека 606.

Прима сваког дана од 4—6 по
подне у кабинету француске апо-
теке у улици Франк бр. 35. у згра-
ди француске болнице. 8—9

**Г-ца ДЕЗИ НИСИМ
зубни лекар**

Дипломирала у школи Зубног
Лекарства у Паризу.

ПРИМА од 9 ПРЕ

до 6 ПО ПОДНЕ

Улица Пердина бр. 25.

угао улице Венизелос број 84.

6—

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Киви	Дин.	1.—
„	Гаубек	„	0-80
„	Јани	„	0-65
20—30	„	Афрос	„ 0-50

Посетите и купујте у Солуну све намирнице у најстари-
јој и најпривлачнијој радњи

Колонијално-деликатесне робе

В. МУСИО

ОСНОВАНА 1860. ГОД.

Улица Булгароктон бр. 6 у близини Централне Поште.

ОГРОМНО СТОВАРИШТЕ:

Свих врсти конзерви, Сардина, риба итд. Кондезованог млека.
Велики избор свих врста француских вина, ликера, ко-
њака, шампања итд.

Из првих фабрика: бонбона, посластеца, чоколада, бис-
квита, разна теста итд.

Најфинији сејтан, путер. Свеће „Аполо“ и „Фуршје“.

Сапуни и парфимерије прво квалитета.

Разне минералне воде. Боја за обућу итд.

ЦЕНЕ УМЕРЕНЕ И УТВРЂЕНЕ

Сва је роба јевтинија но ма у којој другој радњи.

Продаје на велико и на ситно. 17—30

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0-50, 0-75 лепта и 1 драхме

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу „Атлас“ киоск „Бела Кула“

ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 28—30

51—

Српско Трговачко Друштво А. Д.

— СОЛУН —

Мисир Чаршија бр. 3. (Спроту Централне Поште
у згради Хотел „Слободе“—„Liberté“)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Србију,
Швајцарску и све Савезничке државе.

Прима новац на штедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 14—30 УПРАВА.

**ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ
БАНКА САНТИЕЛА И С. СКАПЕ**

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавајте ваше мењачке и банкарске послове, јер се
одликује својом солидном и кулантном радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном
курсу. 12—30

СИНОВИ Г. А. ЕРЕРА И К^О ЛТД.

— СОЛУН —

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Позамантерије, чарапа, бажутерије, марса, чипака, пантлина
платна, мушема. Париских артикала, женске
конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите само
цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкусније цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби
у Фалателфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 61—60